

CSS-i tutvustus

Ivari Horm

ranger@deepdust.com

Sissejuhatus

- ✓ HTML oli algset mõeldud dokumendi erinevate osade kirjeldamiseks
- ✓ Brauserid ise näitasid dokumendi erinevaid osi vastavalt

<code><h1></code>	Pealkiri
<code><table> ... </table></code>	Tabel
<code><p> ... </p></code>	Lõik

Sissejuhatus

- ✓ Netscape ja Microsoft lisasid HTML-i uusi käske, mille abil dokumenti kujundada sai
- ✓ Raske oli luua dokumente, kus dokumendi erinevad osad ja nende väljanägemine oleksid eraldatud olnud

Sissejuhatus

- ✓ HTML-i vanemate versioonide abil on kujundamine tülikas ja keeruline
- ✓ `<td bgcolor="#ededed" align="right" valign="top">`
- ✓ ``

Tabelid ilma CSS-ta

R1, L1	R1, L2
R2, L1	R2, L2

```
...
<table>
  <tr>
    <td><font color="green" face="arial"
      size="2">R1, L1</font></td>
    <td><font color="blue" face="arial"
      size="2">R1, L2</font></td>
  </tr>
  <tr>
    <td><font color="red" face="arial"
      size="2">R2, L1</font></td>
    <td><font color="black" face="arial"
      size="2">R2, L2</font></td>
  </tr>
</table>
...
```

Stiilid

- ✓ HTML 4.0 keele täiendus
- ✓ Määravad dokumendi erinevate osade välimuse
- ✓ Näitavad, kuidas erinevad HTML-i elemendid välja peavad nägema

Stiilid

- ✓ Hõlbustavad dokumendi kujundamist ja hilisemat muudatuste tegemist
- ✓ Aitavad säilitada ühtse kujunduse kogu projekti (veebisaidi) ulatuses

Stiilid

- ✓ Enne stiili kasutamist on vaja stiil ära kirjeldada
- ✓ Kui HTML-s kirjutatud `<h1>Pealkiri</h1>` tähistab dokumendi pealkirja, siis tuleb ära kirjeldada, kuidas `<h1>` ja `</h1>` vahel olev tekst välja peab nägema

CSS

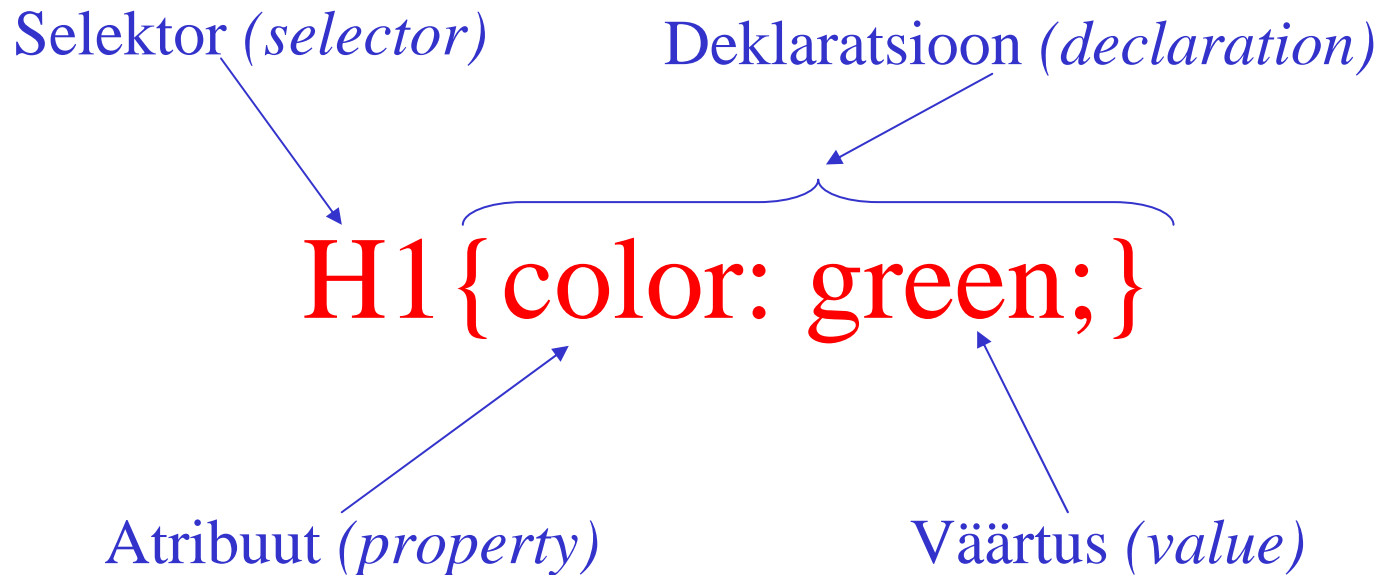
- ✓ *Cascading Style Sheets*
- ✓ Kaskaadlaadistik
- ✓ Veebinduses kasutatav stiilide standard

Stiilid või CSS?

- ✓ **Stiilid**
Kasutusel veebis, Wordis, Corel Draw-s, Photoshopis jne.
- ✓ **CSS**
Kasutusel ainult veebis

Süntaks

- ✓ Esimese taseme pealkirja värvimine roheliseks

Süntaks

H1 { color: green; }

- ✓ Ühe selektori kohta käivad kirjeldused ümbritsetakse looksulgudega
- ✓ Atribuudi ja tema väärtuse vahele pannakse koolon
- ✓ Atribuudid eraldatakse üksteisest semikooloniga. Viimase atribuudi järele võib semikoolonit mitte panna, kuid see ei ole soovitatav
- ✓ Igal atribuudil peab olema väärtus
- ✓ Tühikute ja reavahetuste kasutamisel piiranguid ei ole

Selektor

- ✓ Lihtsamatel juhtudel on selektoriks HTML-i käsk ise

Kirjeldamine

- ✓ Olemasoleva HTML käsu sees
- ✓ HTML-dokumendi päises
- ✓ Eraldi failina

Kirjeldamine käsu sees

- ✓ HTML-käsule lisatakse parameeter “style”, mille väärtuseks on CSS-i käsud

```
...  
<table>  
  <tr>  
    <td style="font-family: verdana; color:  
      green; size: 12pt">R1, L1</font></td>  
    <td style="font-family: verdana; color:  
      blue; size: 12pt">R1, L2</font></td>  
  </tr>  
  <tr>  
    <td style="font-family: verdana; color:  
      red; size: 12pt">R2, L1</font></td>  
    <td style="font-family: verdana; color:  
      black; size: 12pt">R2, L2</font></td>  
  </tr>  
</table>  
...
```

Kirjeldamine päises

- ✓ CSS-i kood paigutatakse dokumendi HEAD-osasse vastavate käskude vahele
- ✓ Kuna vanemad brauserid CSS-i ei tunne, on soovitatav kogu kood panna kommentaarimärkide `<!-- ... -->` vahele

```
...  
<head>  
  <style type="text/css">  
    <!--  
      h1{color: green; font-size:12px}  
      td{font-family: verdana,arial,sans-serif;}  
    -->  
  </style>  
</head>  
...
```


Kirjeldamine eraldi failis

- ✓ Luuakse eraldi fail, kus asuvad CSS-i käsud
- ✓ Fail lisatakse dokumendi HEAD-osas vastava HTML käsuga

main.css

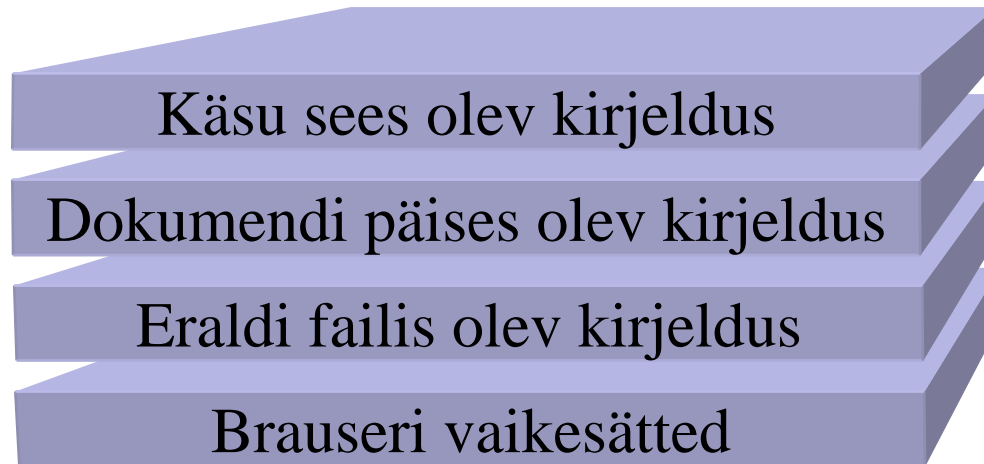
```
h1{color: green; font-size:12px}
td{font-family: verdana,arial,sans-serif;}
```

HTML-dokument

```
...
<head>
  <link rel="stylesheet" type="text/css"
  href="main.css" />
</head>
...
```

Kaskaad (prioriteedid)

- ✓ Kõrgema prioriteediga stiil “katab ära” madalama prioriteediga stiilis kirjeldatud välimuse

Probleem

- ✓ Dokumendis on kaks lõiku, mis on vaja kujundada erinevat värvi. Kuidas seda teha?
- ✓ Ühest selektorist $P\{color: \dots\}$ ei piisa!

```
<html><head>  
</head><body>
```

```
  <p>See on esimene lõik, mis peab olema  
  sinine</p>
```

```
  <p>See on teine lõik, mis peab olema  
  punane</p>
```

```
</body></html>
```

Klassi selektorid

- ✓ *Class selectors*
- ✓ Täpsustavad selektorit
- ✓ Annavad soovitud välimuse kindlale HTML-elementide kogumile
- ✓ HTML-elementi kuuluvust näitab selles elemendis oleva parameetri “class” väärtus

Klassi selektorid

main.css

```
p.sinine {color: blue;}  
p.punane {color: red;}
```

HTML-dokument

```
<html><head> <link ...>  
</head><body>  
  
  <p class="sinine">See on esimene lõik, mis  
    peab olema sinine</p>  
  <p class="punane">See on teine lõik, mis peab  
    olema punane</p>  
  
</body></html>
```

Klassi selektorid

- ✓ Näites olevad CSS-i reegleid rakenduvad vaid HTML-elementidele `<p> ... </p>`
- ✓ Rakendamiseks teistele elementidele tuleb selektoris ära jätta HTML-elementi sümbol

Klassi selektorid

main.css

```
.sinine{color: blue;}
```

HTML-dokument

```
<html><head> <link ...>  
</head><body>
```

```
  <h1 class="sinine">See on sinine pealkiri</h1>  
  <p class="sinine">See tekst, mis peab  
  olema sinine</p>
```

```
</body></html>
```

Pseudoklassid

- ✓ *Pseudo-classes*
- ✓ HTML-is ei eksisteeri, saab kasutada ainult CSS-i kaudu
- ✓ Määravad HTML elemendi välimuse mitte nime või sisu vaid muude omaduste põhjal
- ✓ Selektori lõppu lisatakse kooloni järel pseudoklassi nimetus

Pseudoklassid

<http://study.deepdust.com/ylesanded>

- ✓ Veel külastamata lingi värvus on sinine
- ✓ Vaadatud lingi värvus on hall
- ✓ Hiirega lingil klõpsates muutub värvus punaseks
- ✓ Konkreetse värvuse valik ei sõltu mitte lingi sisust ega liigist vaid millestki muust (kas kasutaja on linki vaadanud või mitte)

Pseudoklassid

main.css

```
a.viide:link{color: blue;}
a.viide:active{color: red;}
a.viide:visited{color: green;}
```

HTML-dokument

```
<html><head> <link ...>
</head><body>

  <a href="http://study.deepdust.com/files"
  class="viide">See on link</a>

</body></html>
```

Dünaamilised pseudoklassid

- ✓ Reageerivad brauseri kasutaja tegevustele ja muudavad elemendi välimust vastavalt sellele
- ✓ Lingi värvus muutub kollaseks, kui kasutaja sellele hiirega osutab

Dünaamilised pseudoklassid

main.css

```
a.viide:link{color: blue;}
a.viide:active{color: red;}
a.viide:visited{color: green;}
.viide:hover{color: yellow;}
```

HTML-dokument

```
<html><head> <link ...>
</head><body>

  <a href="http://study.deepdust.com/files"
  class="viide">See on link</a>

</body></html>
```